

Dosarul nr. 2ra-1027/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, (jud: V. Chisilița)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, (jud: M. Guzun, V. Buhnaci, L. Pruteanu)

DECIZIE

03 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Cooperativa de Construcții a Locuințelor nr. 304, reprezentată de avocatul Viorel Chetrușcă,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Suetnov împotriva Cooperativei de Construcții a Locuințelor nr. 304, intervenient accesoriu Efim Sudacov cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Mihail Suetnov, reprezentat de avocatul Sergiu Petrușca și cererea de alăturare la apel depusă de Efim Sudacov și s-a casat hotărârea din 03 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani cu pronunțarea unei noi hotărâri,

c o n s t a ț ă :

La 24 martie 2017, Mihail Suetnov a depus cerere de chemare în judecată împotriva CCL nr. 304, intervenient accesoriu Efim Sudacov cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, Mihail Suetnov a relatat că, prin hotărârea nr.2-712/13 din 03 aprilie 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, a fost admisă integral cererea de chemare în judecată depusă de CCL nr. 304 cu încasarea de la el în beneficiul CCL nr.304 a datoriei pentru serviciile comunale în mărime de 28734,30 de lei, dobânzii de întârziere în sumă de 6 574 de lei, taxa de stat în mărime de 1059 de lei și cheltuieli de asistentă juridică în sumă de 5 000 de lei. De asemenea, au fost declarate nule contractele de împrumut bănesc nr.2 din 17 iunie 2008 și nr.4 din 05 decembrie 2008, ambele încheiate între CCL nr. 304 și Mihail Suetnov, precum și chitanțele la dispoziția de încasare nr.22 din 17 iunie 2008 și nr.44 din 05 decembrie 2008.

Prin decizia nr.2a-3390/13 din 03 decembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău, au fost admise apelurile declarate de Mihail Suetnov și Efim Sudacov cu casarea hotărârii nr.2-712/13 din 03 aprilie 2013 a Judecătorei Buiucani mun. Chișinău în partea în care s-a încasat de la Mihail Suetnov în beneficiul CCL nr.304 cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5 000 de lei și dobânda de întârziere în mărime de 6 754 de lei, și emisă în această parte o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă. În rest, hotărârea din 03 aprilie 2013 a Judecătorei Buiucani mun. Chișinău a fost menținută.

Prin încheierea nr.2ra-1889/15 din 09 septembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, recursul înaintat de Mihail Suetnov și Efim Sudacov împotriva deciziei din 03 decembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil.

Reclamantul a accentuat că după emiterea hotărârilor judecătorești specificate, a obținut avizul consultativ nr.1130 din 08 noiembrie 2016, întocmit de către expertul judiciar din cadrul Centrului Național de Expertize Judiciare, care nu a putut fi prezentat instanțelor de judecată în timpul judecării anterioare a cauzei și prin care se confirmă faptul introducerii de către el în casieria CCL nr.304 a mijloacelor bănești în sumă totală de 57 495 lei, în calitate de avans pentru achitarea serviciilor comunale.

A menționat că Avizul consultativ nr.1130 din 08 noiembrie 2016 a constituit temei pentru înaintarea cererii de revizuire asupra încheierii din 09 septembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, care a fost respinsă ca fiind inadmisibilă prin încheierea din 22 februarie 2017.

A subliniat că în încheierea nr.2rh-65/17 din 22 februarie 2017, Colegiul Civil al Curții Supreme de Justiție la atenționat că în cazul în care își consideră afectat dreptul la proprietate asupra mijloacelor bănești, nu este lipsit de dreptul de a se adresa în instanța de judecată cu acțiune privind apărarea drepturilor sale în ordine contencioasă.

A relevat că prin Avizului consultativ nr.1130 din 08 noiembrie 2016 și suplimentul la Aviz se confirmă introducerea de către Mihail Suetnov în casieria CCL nr.304, în scopul achitării în avans a restanței la serviciile comunale (în temeiul contractelor de împrumut bănesc nr.2 din 17 iunie 2008 și nr.4 din 05 decembrie 2008, ambele încheiate între CCL nr.304 și Mihail Suetnov, precum și a chitanțelor la dispoziția de încasare nr.22 din 17 iunie 2008 și nr.44 din 05 decembrie 2008 - actele în cauză fiind declarate nule de către instanțele de judecată), mijloace bănești în sumă totală de 57 495 de lei.

Ținând cont de dispozițiile art.219 alin.(1) și (2) Cod Civil și reieșind din faptul că, conform hotărârilor judecătorești au fost declarate nule contractele de împrumut bănesc nr.2 din 17 iunie 2008 și nr.4 din 05 decembrie 2008, ambele încheiate între CCL nr.304 și Mihail Suetnov, precum și chitanțele la dispoziția de încasare nr.22 din 17 iunie 2008 și nr.44 din 05 decembrie 2008, iar prin Avizul consultativ nr.1130 din 08 noiembrie 2016 și suplimentul la Aviz se confirmă introducerea de către ultimul în casieria CCL nr.304, în scopul achitării în avans a restanței la serviciile comunale, mijloace bănești în sumă totală de 57 495 de lei, reclamantul consideră că, pârâțul este obligat să-i restituie această sumă primită în baza actelor juridice declarate nule.

Mihail Suetnov a opinat că, în cazul respingerii acțiunii, îi v-a fi încălcat dreptul la proprietate asupra mijloacelor bănești, neîntemeiat și ilegal reținute până

în prezent de CCL nr.304, în sumă de 57 495 de lei, drept prevăzut și garantat de art.315 alin.(2), 316 alin.(1) și (2) Cod Civil, art. 46 din Constituția RM, art.1 din Protocolul Adițional al CEDO, dar și dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 paragraful 1 CEDO.

Reclamantul a solicitat repunerea în termen și admiterea cererii de chemare în judecată cu obligarea CCL nr.304 să-i restituie suma de 57 495 de lei și încasarea din contul acesteia a cheltuielilor de judecată suportate pentru examinarea cauzei.

Prin hotărârea din 03 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Suetnov împotriva CCL nr. 304, intervenient accesoriu Efim Sudacov cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată. Au fost încasate de la Mihail Suetnov în beneficiul CCL nr. 304 cheltuieli de asistență juridică în sumă de 5000 de lei.

La 05 martie 2018, Mihail Suetnov reprezentat de avocatul Sergiu Petrușca a declarat apel împotriva hotărârii din 03 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, solicitând casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată și încasarea din contul CCL nr. 304 a cheltuielilor de judecată suportate pentru examinarea litigiului.

La 05 martie 2018, Efim Sudacov a depus cerere de alăturare la cererea de apel depusă de Mihail Suetnov reprezentat de avocatul Sergiu Petrușca, prin care a solicitat admiterea apelului declarat de Mihail Suetnov, reprezentat de avocatul Sergiu Petrușca.

Prin decizia din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de Mihail Suetnov, reprezentat de avocatul Sergiu Petrușca și cererea de alăturare la apel declarată de Efim Sudacov cu casarea hotărârii din 03 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani și pronunțată o hotărâre nouă de admitere a cererii de chemare în judecată; a fost încasată din contul CCL nr. 304 în beneficiul lui Mihail Suetnov suma de 57 495 de lei, cheltuieli de judecată suportate în prima instanță în mărime de 3894,19 lei și în instanța de apel în sumă de 1298,63 de lei, cheltuieli pentru avizul consultativ al expertului în sumă de 7040 de lei și cheltuieli de asistență juridică în sumă de 2 000 de lei, iar în total 71 722,82 de lei.

În susținerea soluției date, instanța de apel a conchis că instanța de fond nu a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și a adoptat o soluție bazată pe o concluzie eronată în privința netemeinicii acțiunii. Astfel, Colegiul civil reține, că normele de drept material au fost aplicate eronat, fapt pentru care se ajunge la concluzia de a admite apelul declarat de Mihail Suetnov reprezentat de avocatul Sergiu Petrușca și cererea de alăturare la apel depusă de Efim Sudacov, a casa hotărârea instanței de fond și a emite o nouă hotărâre de admitere a cererii de chemare în judecată.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 01 aprilie 2019, CCL nr. 304 reprezentată de avocatul Viorel Chetrușcă a depus cerere de recurs, iar la 23 mai 2019 recurs suplimentar împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii instanței de fond și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului, recurenta a menționat că nu este de acord cu decizia din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, pe care o consideră ilegală.

În argumentarea poziției date, recurenta a relevat că decizia instanței de apel contravine dispozițiilor art. 239 Cod de procedură civilă și art.6 CEDO, motiv din care urmează a fi casată, cu menținerea hotărârii instanței de fond, care este legală și întemeiată.

La 19 aprilie 2019 în adresa intimaților a fost expediată copia recursului declarat de CCL nr. 304 reprezentată de avocatul Viorel Chetrușcă cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d.198).

La 20 mai 2019, Mihail Suetnov și Efim Sudacov au depus referință, iar la 21 iunie 2019 referință suplimentară asupra cererii de recurs și recursului suplimentar prin care au solicitat respingerea recursului cu menținerea deciziei instanței de apel și încasarea din contul CCL nr.302 în beneficiul lui Mihail Suetnov a cheltuielilor de judecată în sumă de 2500 de lei.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul înaintat la 01 aprilie 2019 (f.d.192-195) împotriva deciziei recurate din 18 decembrie 2018 (f.d.182) este declarat în termen, având în vedere faptul că la dosar nu există date confirmative privind recepționarea de către recurentă sau a reprezentantului acesteia a copiei motivate a deciziei instanței de apel.

Prin încheierea din 05 iunie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul înaintat de CCL nr. 304 reprezentată de avocatul Viorel Chetrușcă prin prisma art. 440 alin. (2) Cod de procedură civilă, a fost considerat admisibil și transmis spre examinare într-un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs și referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a stabilit că, prin hotărârea din 03 aprilie 2013 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 304 cu încasarea de la Mihail Suetnov în beneficiul reclamantei a datoriei pentru serviciile comunale în mărime de 28734,30 de lei, dobânda de întârziere în mărime de 6 574 de lei, taxa de stat în sumă de 1 059 de lei și cheltuieli de asistentă juridică în mărime de 5 000 de lei. Au fost declarate nule contractele de împrumut bănesc nr.2 din 17 iunie 2008 și nr.4 din 05 decembrie 2008, încheiate între CCL nr.304 și Mihail Suetnov, precum și chitanțele la dispoziția de încasare nr.22 din 17 iunie 2008 și nr.44 din 05 decembrie 2008 (f.d. 12-14).

Prin decizia nr.2a-3390/13, din 23 decembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău, au fost admise apelurile declarate de Mihail Suetnov și Efim Sudacov, casată hotărârea din 03 aprilie 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău în partea în care s-a încasat de la Mihail Suetnov în beneficiul CCL nr.304 cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5 000 de lei și dobânda de întârziere în sumă de 6754 de lei, și emisă în această parte o nouă hotărâre de respingere a acțiunii. În rest, hotărârea din 03 aprilie 2013 din Judecătoria Buiucani mun. Chișinău a fost menținută (f.d.15-21).

Prin încheierea nr.2ra-1889/15 din 09 septembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Mihail Suetnov și Efim Sudacov împotriva deciziei din 03 decembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău, a fost considerat inadmisibil (f.d 22-24).

După emiterea hotărârilor judecătorești anterior enunțate, reclamantul a obținut Avizul consultativ nr.1130 din 08 noiembrie 2016 prin care se confirmă faptul introducerii de către el în casieria CCL nr.304 a mijloacelor bănești în sumă totală de 57495 de lei, în calitate de avans pentru achitarea serviciilor comunale, înscris care nu a putut fi prezentat instanțelor de judecată în timpul judecării anterioare a cauzei, și care a servit temei de depunere a cererii de revizuire împotriva încheierii din 09 septembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție.

Prin încheierea nr.2rh-65/17 din 22 februarie 2017 a Curții Supreme de Justiție, a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Mihail Suetnov și Efim Sudacov împotriva încheierii din 09 septembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție (f.d. 25-27).

Având în vedere că prin hotărârile judecătorești au fost declarate nule contractele de împrumut bănesc și chitanțele la dispoziția de încasare, iar prin Avizul consultativ nr.1130 din 08 noiembrie 2016 și a Suplimentului la aviz se confirmă faptul introducerii de către Mihail Suetnov în casieria CCL nr.304 a mijloacelor bănești în sumă totală de 57495 de lei, în calitate de avans pentru achitarea serviciilor comunale, ultimul consideră că în baza art.219 alin.(1-2) Cod civil, pârâta urmează să-i restituie suma respectivă, motiv din care a și înaintat acțiunea în judecată.

Fiind investită cu examinarea cauzei în fond, prima instanță, având ca obiect încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii (f.d.117).

Hotărârea primei instanțe a fost contestată de către Mihail Suetnov și Efim Sudacov.

La rândul său, judecând cererea de apel, Curtea de Apel Chișinău a casat hotărârea primei instanțe și a emis o hotărâre nouă, prin care a admis parțial cererea de chemare în judecată.

În speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază concluziile instanței de apel ca fiind rezultate din neexaminarea multiaspectuală a cauzei și în consecință, aplicarea eronată a legii, iar hotărârea primei instanțe o consideră legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 267 alin. (1) Cod Civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Conform art. 272 alin. (1) - (2) Cod civil (în vigoare la data de referință), termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului. Dacă legea prevede altfel, prescripția începe să curgă de la data când obligația devine exigibilă, iar în cazul obligației de a nu face, de la data încălcării acesteia. În cazul în care dreptul subiectiv este afectat de un termen suspensiv sau de o condiție suspensivă, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data împlinirii termenului ori a realizării condiției.

La caz, luând în considerație obiectul și temeiul invocat în cererea de chemare în judecată, dreptul la acțiune a reclamantului începe să curgă din momentul devenirii definitive a hotărârii judecătorești prin care au fost declarate nule contractele de împrumut bănesc nr.2 din 17 iunie 2008 și nr.4 din 05 decembrie 2008, încheiate între CCL nr.304 și Mihail Suetnov, precum și chitanțele la dispoziția de încasare nr.22 din 17 iunie 2008 și nr.44 din 05 decembrie 2008, adică din momentul în care ultimul a aflat despre pretinsa încălcare a dreptului său.

Astfel, decizia Curții de Apel Chișinău nr.2a-3390/13, prin care s-a menținut hotărârea primei instanțe, în partea declarării nulității actelor juridice, a fost pronunțată la 23 decembrie 2014, iar Mihail Suetnov a depus cererea de chemare în judecată la 24 martie 2017.

Așadar, instanța de recurs relevă că instanțele ierarhic inferioare corect au constatat că reclamantul nu a depășit termenul în interiorul căruia își poate exercita dreptul la acțiune.

Solicitând restituirea, din contul CCL nr. 304 în beneficiul său a sumei de 57495 de lei, reclamantul a invocat concluziile expuse în încheierea nr.2rh-65/17 din 22 februarie 2017 a Curții Supreme de Justiție, unde instanța de judecată a menționat că Mihail Suetnov nu este lipsit de dreptul de a se adresa în instanța de judecată cu acțiune privind apărarea drepturilor sale în ordine contencioasă, totodată accentuând că pretențiile sale patrimoniale se demonstrează prin concluziile expuse în Avizul consultativ nr.1130 din 08 noiembrie 2016 și în Suplimentul la Avizul consultativ al expertului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând materialele dosarului în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că soluția dată de către instanța de apel în partea temeiniciei pretenției sus enunțate este greșită, pe când concluzia instanței de fond în acest sens este întemeiată, motiv din care urmează a

fi menținută, or, argumentele invocate de Mihail Suetnov în susținerea pretenției date sunt nefondate și urmează a fi respinse din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 123 alin. (2) Cod de procedură civilă, faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sînt obligatorii pentru instanța care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane.

Materialele cauzei atestă că instanța de judecată prin hotărârea din 03 aprilie 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, declarând nule contractele de împrumut bănesc nr.2 din 17 iunie 2008 și nr.4 din 05 decembrie 2008, încheiate între CCL nr. 304 și Mihail Suetnov, dar și chitanțele la dispoziția de încasare nr.22 din 17 iunie 2008 și nr.44 din 05 decembrie 2008, a constatat că aceste contracte au fost încheiate fără justificare pertinentă, contrar intereselor CCL nr.304 (f.d. 13 verso).

Prin decizia nr.2a-3390/13 din 23 decembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău, instanța de apel avînd la bază materialele cauzei a constatat că CCL nr.304, la data de 01 ianuarie 2013 nu a avut și nici în prezent nu are datorii față de Mihail Suetnov, dar și faptul că CCL nr.304 nu a primit de la Mihail Suetnov sumele de 24575 de lei și respectiv 32920 de lei (f.d. 17).

La fel, a consemnat că în actele contabile ale CCL nr.304 nu există nici o înregistrare referitor la transmiterea banilor de către Mihail Suetnov, în baza chitanțelor la dispoziția de încasare nr.22 din 17 iunie 2008 și nr.44 din 05 decembrie 2008, iar din istoricul bancar al CCL nr.304 nu s-a constatat existența împrumuturilor din 17 iunie 2008 și nr. 44 din 05 decembrie 2008, invocate de către Mihail Suetnov și Efim Sudacov (f.d. 18-19).

În această ordine de idei, nu poate fi reținut nici argumentul precum că sumele pretinse urmau a fi adjudecate lui Mihail Suetnov odată cu declararea nulității contractelor de împrumut bănesc nr.2 din 17 iunie 2008, nr.4 din 05 decembrie 2008, încheiate între CCL nr.304 și Mihail Suetnov, precum și chitanțelor la dispoziția de încasare nr.22 din 17 iunie 2008 și nr.44 din 05 decembrie 2008, or, faptul că CCL nr.304 nu a primit de la Mihail Suetnov careva sume de bani în calitate de împrumut a fost constatat prin hotărâre judecătorească, circumstanță ce denotă încă odată legalitatea poziției instanței de fond.

Totodată, instanța de recurs relevă că Avizul consultativ nr.1130 din 08 noiembrie 2016 și Suplimentul la Avizul consultativ al expertului la fel nu pot fi reținute ca probe a temeiniciei cererii de chemare în judecată.

Or, conform art. 1¹ alin. (1) al Legii cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale nr. Nr. 1086 din 23 iunie 2000 (în vigoare la momentul emiterii avizului consultativ), constatarea tehnico-științifică și medico-legală este o activitate efectuată de către specialist în cadrul acțiunii procesuale, sau de sine stătător, pentru explicarea unor fapte sau circumstanțe ale cauzei cercetate.

În conformitate art. 1² alin. (2) al Legii sus-menționate, la efectuarea constatărilor tehnico-științifice și medico-legale se aplică aceleași reguli și metodici și se utilizează aceleași utilaje ca și la efectuarea expertizei judiciare, iar rezultatele acestora au aceeași valoare juridică.

Articolul 22 alin. (1) – (2) al aceleiași Legi stipulează că raportul de expertiză este apreciat, în conformitate cu legislația de procedură, sub aspectul exactității, obiectivității și plenitudinii cercetărilor, precum și al eficienței și caracterului fundamental al metodelor de cercetare folosite la efectuarea expertizei. Concluziile expertului nu sunt obligatorii pentru instanța de judecată, procuror și ofițerul de urmărire penală, însă respingerea lor trebuie să fie motivată.

Din conținutul avizului consultativ și suplimentului la avizul consultativ se constată că expertul și-a fundamentat concluziile reieșind din copiile contractelor de împrumut a surselor financiare nr.2 din 17 iunie 2008, nr.4 din 05 decembrie 2008, copia chitanțelor la dispoziția de încasare nr.22 din 17 iunie 2008 și nr.44 din 05 decembrie 2008, precum și alte acte contabile ale CCL nr. 304.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că prima instanță corect a constatat că expertul a supus examinării acte juridice care au fost declarate nule de către instanța de judecată datorită faptului că acestea au fost încheiate și eliberate cu grave abateri de la normele de drept în vigoare, dar și din cauza că Mihail Suetnov nu a transmis CCL nr.304 sumele indicate în contractele și chitanțele specificate.

Este de menționat că, conform concluziilor expuse în decizia nr.2a-3390/13 din 23 decembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău, administrația CCL nr.304 nu dispune de nici un document referitor la activitatea cooperativei, inclusiv documente de evidență contabilă și ștampilă, aferente perioadei de la fondarea cooperativei și până la data de 31 mai, din motiv că acestea nu au fost transmise de administrația precedentă în persoana lui Efim Sudacov, pentru care fapt, la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău era în examinare o cauză penală în baza art.360 Cod penal (f.d. 19).

Astfel, instanța de fond corect a concluzionat că avizul consultativ a fost emis în baza unor acte care nu au fost solicitate de la CCL nr.304, deținătorul de drept a acestora, proveniența și autenticitatea cărora nu a fost verificată.

În această ordine de idei, raportând la caz normele legale enunțate anterior și din circumstanțele stabilite, Colegiul consideră justă concluzia instanței de fond că pretențiile formulate de Mihail Suetnov sunt nefondate și care urmează a fi respinse, iar instanța de apel greșit a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii având la bază material probator administrat și anume Avizul consultativ nr.1130 din 08 noiembrie 2016 și Suplimentul la Avizul consultativ al expertului.

În continuare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiat și respinge argumentul reclamantului, menținut de instanța de apel cu privire la faptul că în cazul respingerii acțiunii îi va fi încălcat dreptul la un proces echitabil garantat de art.6 paragraful 1 CEDO.

Aici instanța de recurs constată că deși la soluționarea cauzei au fost stabilite pe deplin circumstanțele care au importanță pentru judecarea cauzei în fond, concluziile instanței ierarhic inferioare cu privire la netemeinicia soluției primei instanțe sunt incorecte, rezultate din aplicarea greșită și interpretarea eronată de către instanța de apel a normelor de drept material aplicabile la caz, precum și aprecierea incorectă a probelor prezentate.

În acest sens, Colegiul reține că potrivit dispozițiilor art. 6 a Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Cu referire la norma citată instanța de recurs constată că prin respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Mihail Suetnov, ultimului nu i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, dimpotrivă, cauza a fost examinată în fond cu respectarea normelor de drept material, procedural și aprecierea juridică cuvenită a probelor, fapt ce în plus atestă că pretențiile intimatului nu cad sub incidența art. 6 a Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, iar instanța de apel nu a calificat corect, din punct de vedere juridic, acțiunea cu care a fost investită, ce a dus la emiterea unei soluții greșite, pe când prima instanță în mod temeinic și legal a dispus respingerea acțiunii.

Cu referire la solicitarea reclamantului privind compensarea cheltuielilor de judecată suportate la examinarea cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a reitiera prevederile art. 82 Cod de procedură civilă, care stipulează că cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.

Conform art. 90 lit. i) din același cod, cheltuielile de asistență juridică se atribuie la cheltuieli de judecare a cauzei.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Conform art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile, iar alin.(1¹) al aceluiași articol, stipulează că cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că prima instanță corect a dispus respingerea solicitării lui Mihail Suetnov de compensare a cheltuielilor de judecată și încasarea din contul acestuia în beneficiul CCL nr.304 a sumei de 5000 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică. Or, cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Suetnov a fost respinsă, iar prin ordinul de plată nr. 08 din 28 februarie 2018, CCL nr.304 a achitat avocatului Viorel Chetrușcă suma de 5000 de lei pentru acordarea asistenței juridice (f.d.96).

La caz, instanța de recurs reține că, concluzia Curții de Apel de a percepe cheltuielile ce țin de asistența juridică integral suportate de Mihail Suetnov, este contrară materialelor cauzei, reglementărilor legale naționale și internaționale, cât și practicii constante a jurisprudenței naționale și CEDO. Or, doar prezența documentului de achitare de către parte, a unei sume concrete nu este suficient ca instanța, în mod automat să perceapă această sumă integral de la pârât.

În consecință, instanța de recurs consideră că instanța de apel nu a respectat obligațiile instituite în art. 373 Cod de procedură civilă, ceea ce constituie temei de casare a deciziei respective.

Totodată, materialele cauzei atestă că CCL nr.304 la depunerea cererii de recurs a achitat taxa de stat în sumă de 863 de lei (f.d.191), astfel, instanța de recurs consideră că suma data urmează a fi încasă din contul intimatului Mihail Suetnov.

Din considerentele menționate și având în vedere că circumstanțele cauzei au fost constatate de prima instanță, care a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, aplicând corect normele de drept material și procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către CCL nr. 304 reprezentată de avocatul Viorel Chetrușcă, a casa decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe, cu încasarea din contul lui Mihail Suetnov în beneficiul CCL nr.304 a taxei de stat achitate la depunerea cererii de recurs în sumă de 863 de lei.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Cooperativa de Construcții a Locuințelor nr. 304, reprezentată de avocatul Viorel Chetrușcă.

Se casează decizia din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 03 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Suetnov împotriva Cooperativei de Construcții a Locuințelor nr. 304, intervenient accesoriu Efim Sudacov cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Se încasează din contul lui Mihail Suetnov în beneficiul Cooperativei de Construcții a Locuințelor nr.304, taxa de stat achitată la depunerea cererii de recurs în sumă de 863 (opt sute șazeci și trei) de lei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

judecătorii

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu

Svetlana Filincova

Victor Burduh

Galina Stratulat